

LT

LT

LT

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 2009.3.4.
KOM(2009) 114 galutinis

PRANEŠIMAS PAVASARIO EUROPOS VADOVŲ TARYBAI

Europos ekonomikos atkūrimo skatinimas

1 TOMAS

PRANEŠIMAS PAVASARIO EUROPOS VADOVŲ TARYBAI

Europos ekonomikos atkūrimo skatinimas

1. ĮŽANGA

Pastaruosius šešis mėnesius Europa patiria precedento neturinčią pasaulinės ekonomikos krizės naštą. Europos Sąjungai ji buvo gebėjimo reaguoti ir reagavimo spartos patikrinimas. Be to, ši padėtis pateikė koordinavimo uždavinį ir sustiprino 27 valstybių narių solidarumo poreikį. Pernai rudenį ES ėmėsi veiksmų, kurių reikėjo norint apsaugoti finansų rinkas nuo žlugimo. Gruodžio mėn., siekiant sustabdyti nuosmukio tempą ir sukurti sąlygas pakilimui, susitarta įgyvendinti Europos ekonomikos atkūrimo planą (EEAP). Komisija ir valstybės narės pritarė, kad reikia imtis priemonių krizei įveikti ir pasirengti ekonomikos atkūrimui.

Dabar, kai šios priemonės jau įgyvendinamos, kyla poreikis jas geriau derinti siekiant didžiausio teigiamo šių priemonių tarpvalstybinio poveikio. Šio komunikato tikslas – nustatyti, kokių tolesnių priemonių imtis krizei įveikti, kad jos padėtų atkurti ES ekonomiką. Jame pateikiama plataus užmojo finansų sektoriaus reformos programa, apžvelgiamos priemonės, kurių imtasi paklausai palaikyti, investicijoms didinti ir darbo vietoms išlaikyti arba sukurti, taip pat aprašoma, kaip rengiamasi gegužės mėn. Europos aukščiausiojo lygio susitikimui užimtumo klausimais. ES vidaus pastangos parodomos platesniu mastu: artėja G20 aukščiausiojo lygio susitikimas, kuriame ES turėtų pateikti plataus užmojo tarptautinės finansų valdymo sistemos reformos darbotvarkę.

Pasaulio ekonomika ir toliau smunka, visoje ES verslas, šeimos ir bendruomenės jaučia mažėjančios paklausos ir prarastų darbo vietų padarinius. Pasitikėjimas finansų sektoriumi ir toliau menkas. Ryškėja nauji trūkumai, tad reikia suderintų reagavimo priemonių. Bankų sistemos sutvarkymas yra būtina sąlyga grįžti prie įprastų kreditų teikimo sąlygų. Būtina sutelkti visas pastangas, nes ekonomikos atkūrimas užtruks.

Nors finansų rinkos stabilizavosi, kreditavimo sąlygos išlieka griežtos: bendrovėms ir namų ūkiams nėra taip lengva skolintis. Ir dėl šios priežasties ES privalo išlaikyti finansų sektoriaus reformų tempą, įgyvendinti reguliavimo reformą ir galvoti apie tai, kad priežiūros sistema būtų labiau priderinta prie tarpvalstybinės veiklos realijų.

Kol galimybės skolintis bus menkos, tol pastangos padidinti paklausą ir vartotojų pasitikėjimą neduos rezultatų. Gruodžio mėn. patvirtinus Ekonomikos atkūrimo planą, prasidėjo sutarto paskatų paketo įgyvendinimas. Nors prireiks laiko, kol ekonominėje sistemoje bus matomas jų teigiamas rezultatas, dėl fiskalinės paramos masto (beveik 3,3 % ES BVP arba daugiau kaip 400 mlrd. EUR) rasis naujų investicijų, paramą gaus darbuotojai ir jų šeimos, padidės paklausa. Taip pat po truputį aiškėja veiksmų, kuriais bus siekiama ilgalaikių tikslų kurti konkurencingą ir tvarią ES ekonomiką, kaip nustatyta Lisabonos ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo strategijoje. Tai užtikrina, kad ES ne tik spręstų šio nuosmukio problemą, bet ir būtų pasirengusi kuo geriau pasinaudoti būsimomis galimybėmis.

Neigiamas poveikis darbo vietoms taip pat išplito. Siekiant sumažinti naštą asmenims ir neleisti prarasti vertingus įgūdžius, būtina imtis tikslinių priemonių. Galima ir reikėtų imtis

priemonių, kad per nuosmukį išsaugotume žmonių užimtumą, ir pasinaudoti kūrybiškais sprendimais, kad toliau įgyvendintume aukštesnės kvalifikacijos darbo jėgos ugdymo tikslą.

Tai visuotinė krizė, o ekonomika iki galo nebus atkurta, kol pagrindiniai pasaulio ekonomikos dalyviai vėl negrįš į augimo ir tarpusavio prekybos kelią. Priemonės, kurių ėmėsi ES, įkvėpė pasaulio partnerius ir padėjo pasiekti bendrą sutarimą dėl veiksmų, kurie turėtų tapti konkrečiomis priemonėmis per būsimą G20 aukščiausiojo lygio susitikimą Londone.

Įsivyravus krizei, vis labiau aiškėja ES matmens svarba. Per pastaruosius 15 metų ES ekonomikos augimo pagrindas buvo bendroji rinka – ekonomikos augimo variklis, padėjęs sukurti milijonus darbo vietų, o Europai tapti konkurencingesne ir veiksmingesne. Ji formavo precedento neturintį tarpusavio ryšį – prekiautojai, tiekėjai, gamintojai ir vartotojai dar niekad nebuvo taip tarpusavyje susiję. Visos valstybės narės prekiauja tarpusavyje daugiau nei su likusiu pasauliu. Todėl geriausias būdas paskatinti ekonomiką – veikti atsižvelgiant į šią tarpusavio priklausomybę, vengti bet kokių pastangų kurti dirbtinius suvaržymus ekonomikos atkūrimo priemonių poveikiui.

Dėl to svarbus derinimas. Nors pripažįstama, kad valstybių narių ekonominė ir socialinė padėtis akivaizdžiai skiriasi, kiekviena jų turi įvairių svertų savoms problemoms spręsti. Jeigu šie svertai bus panaudoti aiškioje ES sistemoje, jie duos veiksmingiausių rezultatų. Pavyzdžiui, nacionaliniai veiksmai paklausai didinti dažnai darys teigiamą tarpvalstybinį poveikį prekėms ir paslaugoms kitose valstybėse narėse, taigi iš tikrųjų padės atkurti visos Europos ekonomiką.

ES ekonomika turi didelių ilgalaikių privalumų. Išlaikydama stiprią poziciją pasaulio eksporto rinkose, ji parodė, kad gali sėkmingai konkuruoti globalizacijos amžiuje. Ji turi aukštos kvalifikacijos darbo jėgą ir socialinius modelius, kurie pasiteisina užgriuvus didžiulei naštai: apsaugo labiausiai pažeidžiamas mūsų visuomenės grupes. ES padėtis ypač paranki kurti mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių technologijų ekonomiką ir imtis technologinių uždavinių sprendžiant klimato kaitos problemą. Drauge solidariai įveikti krizę – geriausias būdas Europai pasinaudoti savo privalumais, siekiant sustabdyti nuosmukį ir grįžti į augimo kelią.

2. STABILIOS IR PATIKIMOS FINANSŲ SISTEMOS ATKŪRIMAS IR IŠLAIKYMAS

2.1. Pasitikėjimo ir skolinimo veiklos atkūrimas

Stabilus finansų sektorius yra būtina sąlyga siekiant tvaraus ekonomikos atkūrimo. Pernai rudens suderintais Europos lygmens veiksmais bankų kapitalui atkurti ir garantijoms suteikti visoje ES buvo išvengta Europos bankų sektoriaus žlugimo ir padėta atkurti tam tikrą tarpbankinių rinkų likvidumą.

Dabar atėjo laikas pereiti prie šių finansų sektoriaus paramos paketų stebėsenos, siekiant užtikrinti, kad jie būtų veiksmingai įgyvendinami. Tiek šalies, kurioje įsisteigusios tarpvalstybinės finansų įstaigos, tiek šalies, kurioje jos vykdo veiklą, institucijos bendrai labai suinteresuotos išsaugoti makroekonominį stabilumą ir kartu užtikrinti, kad vietos bankų sistemos būtų finansuojamos ir stabilios, ir būtų laikomasi laisvo kapitalo judėjimo principo.

Komisija jau pateikė teisės aktų pasiūlymų, kuriais siekiama padidinti bankų indėlininkų apsaugą, kreditų reitingus padaryti patikimesnius, nustatyti tinkamas paskatas pakeitimo vertybiniais popieriais rinkose, sustiprinti bankų ir draudimo bendrovių patikimumą ir

priežiūrą. Greitai sutarta pataisyti apskaitos taisykles siekiant Europos finansų institucijoms sudaryti vienodas sąlygas su jų tarptautiniais konkurentais. Tai dalis priemonių stipresnei, patikimesnei būsimai sistemai sukurti.

Tačiau pasitikėjimas bankų sektoriumi vis dar mažas. Bankai ir kiti finansų sektoriaus dalyviai tebemažina finansinius išsiskolinimus ir dar neatnauja savo įprastinės veiklos nei didmeninėje, nei mažmeninėje rinkose. Jie ir toliau laikosi tikros ribojamosios skolinimo politikos. Todėl pagrindinis prioritetas yra atkurti kredito srautus realiai ekonomikai, kad būtų išvengta tolesnio ekonomikos augimo mažėjimo.

Laikas imtis veiksmų siekiant užbaigti mažėjantį pasitikėjimą ir nenorą skolinti. Kai kuriais atvejais tam reikia tiesiogiai spręsti bankų balansuose esančio turto klausimą ir užbaigti neaiškumą dėl būsimų nuostolių vertinimo ir jų vietos. Bendram pasitikėjimui bankų sektoriumi atkurti bankai, kurių turto vertė sumažėjo, turėtų sumažėjimo dydį atskleisti kompetentingoms institucijoms.

Remdamasi jau pateiktomis gairėmis dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo finansų įstaigoms skirtoms paramos ir kapitalo atkūrimo priemonėms¹, Komisija pateikė komunikatą², kad padėtų valstybėms narėms parengti sumažėjusios vertės turto problemų sprendimo priemones. Tarp pasirinkimo galimybių – turto įsigijimas (kai jį perima valstybė), valstybės garantijos, apsikeitimo sandoriai arba mišrūs variantai. Pačios valstybės narės turi spręsti, ar naudoti šias priemones ir kokios formos jos bus. Tačiau bendra ir suderinta europinė sistema, pagrįsta skaidrumo, informacijos atskleidimo, vertinimo ir naštos pasidalijimo principais, padės užtikrinti, kad perpirkto nelikvidaus turto priemonių poveikis būtų kuo didesnis.

Sistema bus užtikrinamos vienodos sąlygos bankams, lengvinamas valstybės pagalbos taisyklių laikymasis, ribojamas poveikis viešiesiems finansams ir rengiamasi būtinam sektoriaus restruktūrizavimui. Komisija neužilgo pateiks išsamesnes gaires dėl požiūrio į atskirų bankų restruktūrizavimo ir gyvybingumo planų vertinimą pagal valstybės pagalbos taisykles. Kiekvienas atvejis bus vertinamas atskirai, atsižvelgiant į bendrą pagalbą: kapitalo atkūrimo pagalbą, garantijas arba perpirkto nelikvidaus turto priemones, kad būtų užtikrintas ilgalaikis Europos bankų sektoriaus gyvybingumas ir grįžimas prie įprastos veiklos.

Siekdami pagerinti kreditavimo sąlygas, ECB ir kiti centriniai bankai užtikrino pakankamą likvidumą. Jie jau sumažino palūkanų normas, o ECB pažymėjo, kad jas būtų galima dar mažinti. Sukūrus paklausą paskoloms, galima tikėtis, kad bankų pasitikėjimą ir pasirengimą skolinti gali padidinti fiskalinės paskatos poveikis. Todėl, siekiant užtikrinti, kad didelio masto valstybės intervencija į finansų sektorių iš tiesų palengvintų Europos namų ūkiams ir verslui tenkančią naštą, ateinančiais mėnesiais reikėtų labai įdėmiai stebėti kreditų srautus.

2.2. Atsakingos ir patikimos ateities finansų rinkos

Krizė atskleidė nepriimtina dabartinio tarptautinių ir Europos finansų rinkų valdymo riziką, kuri, kaip pasitvirtino, kilus rimtiems neramumams yra reali ir sisteminė. Sektoriaus stabilumui atkurti imamasi precedento neturinčių priemonių, kurios privalo būti derinamos su patikima reforma, kad būtų pašalinti žinomi trūkumai, o ateityje iškiliančius naujus trūkumus būtų galima nustatyti ir jų išvengti. Reikia, kad Europos verslas ir piliečiai galėtų pasitikėti finansų įstaigomis kaip patikimais partneriais, investuojančiais jų indėlius, nes tai labai svarbu siekiant ilgalaikio ekonomikos klestėjimo. Rinkos priežiūra, sutartinės ir komercinės

¹ OL C 270, 2008 10 25, p. 8 ir OL C 10, 2009 1 15, p. 2.

² C (2009) 1345 (dar nepaskelbta).

nusistovėjusios tvarkos įgyvendinimas bus labai svarbūs atkuriant vartotojų pasitikėjimą mažmenine bankininkyste.

2009-aisiais Komisija pasiūlys plataus užmojo Europos finansų sistemos reformą, kuri aprašoma toliau, o dar išsamiau – I priede. Reforma bus nustatytas aiškus kursas, kurio ES laikysis vadovaudama pasaulinių pokyčių procesui ir jį formuodama, visų pirma dalyvaujama G20 darbe. Kartu Komisija toliau taikys neatidėliotinos sanavimo pagalbos bei ilgalaikio gyvybingumo atkūrimo sistemą pagal galiojančias valstybės pagalbos taisykles.

Reforma bus užtikrinama, kad visiems svarbiems dalyviams ir visų rūšių finansinėms priemonėms būtų taikomas tinkamas reguliavimas ir priežiūra. Reforma grindžiama atsakingumo, sąžiningumo, skaidrumo ir nuoseklumo vertybėmis.

Pernai lapkričio mėn. Komisija įgaliojo Aukšto lygio ekspertų grupę, kuriai pirmininkavo Jacques de Larosière, pateikti rekomendacijas dėl šios reformos, ypatingą dėmesį skiriant priežiūrai. Komisija palankiai vertina 2009 m. vasario 25 d. pateiktą ataskaitą ir pritaria grupės atliktai finansų krizės priežasčių analizei. 31 grupės pateikta rekomendacija siūlomi visapusiai konkretūs sprendimai dėl reguliavimo, priežiūros ir bendrų padėties atkūrimo veiksmų.

Dauguma grupės rekomendacijų dėl reguliavimo atkūrimo padeda siekti vis didesnio bendro sutarimo, kur būtini pokyčiai, atsižvelgiant į pagrindinių dalyvių, įskaitant Europos Parlamentą, iškeltas problemas. Komisija jau ėmėsi konkrečių iniciatyvų tokiose srityse, kaip antai: kredito reitingų agentūros; draudimas; kapitalo reikalavimų peržiūra pagal Bazelio II susitarimą; vertybiniais popieriais pakeisti produktai; rinkos vertės apskaitos taisyklės ir reguliavimo priemonių procikliškumo klausimų sprendimas. Pramonė pritarė Komisijos prašymui centralizuoti su Europos subjektais susijusius kredito išipareigojimų neįvykdymo pasikeitimo sandorius ir su Europos subjektais susijusius indeksus, juos perduodant iki 2009 m. liepos 31 d. centrinei tarpuskaityto platformai, kuri bus įsteigta, reguliuojama ir prižiūrima Europoje. Kitose srityse, kaip antai susijusiose su rizikos draudimo fondais ir kitais nebankiniais investavimo dalyviais, išvestinių vertybinių popierių rinkos skaidrumu ir patobulintomis apskaitos taisyklėmis, Komisijos pasiūlymai bus pateikti prioritetine tvarka per ateinančius mėnesius.

Ypač įdomi grupės rekomendacija dėl būtinybės sukurti suderintus pagrindinius standartus, kurie būtų taikytini visoje ES. Reikėtų nustatyti ir pašalinti pagrindinius skirtumus, atsiradusius nacionalinės teisės aktuose dėl išimčių, nukrypti leidžiančių nuostatų, nacionaliniu lygmeniu priimtų papildomų nuostatų ir dabartinių direktyvų dviprasmybių. Todėl Komisija šiuo tikslu imsis svarbios naujos iniciatyvos. Grupės išvados dėl nuobaudų sistemos taip pat rodo, kad ir šioje srityje būtinas naujas postūmis.

Nacionaliniai priežiūros srities modeliai atsilieka nuo rinkos tikrovės, kai vis daugiau bankų ir draudimo bendrovių vykdo tarpvalstybinę veiklą. Komisija jau pasiūlė įsteigti priežiūros institucijų kolegiją, kad palengvintų tarpvalstybinę veiklą vykdančių bankų ir draudimo bendrovių priežiūros institucijų bendradarbiavimą. Trijų Europos priežiūros institucijų komitetų veiklos koordinavimas buvo reikšmingas žingsnis į priekį, bet ir jis yra ribotas. Komisija pakeitė komitetų įgaliojimus – jų veiksmingumas ir efektyvumas padidės, bus pradėtas taikyti kvalifikuotos balsų daugumos sprendimų priėmimo principas ir nuostata laikytis sprendimo arba paaiškinti, kodėl jam nepritariama. Dabar biudžeto valdymo institucija svarsto pasiūlymą dėl geresnio komitetų veiklos finansavimo.

De Larosière grupės ataskaitoje pabrėžiama, ko dabar trūksta, kad krizių būtų išvengta, jos būtų valdomos ir įveikiamos, taip pat kokie sunkumai kyla dėl to, kad nacionalinės priežiūros institucijos nepakankamai bendradarbiauja, koordinuoja, derina veiklą ir nepakankamai pasitiki viena kita. Verslui laikytis daugelio skirtingų sistemų yra papildoma administracinė ir reguliavimo našta. Komisija sutinka su grupės išvadomis, kad yra svarbių trūkumų tiek dėl to, kaip priežiūros institucijos nagrinėja konkrečius atvejus, tiek dėl jų bendro požiūrio į finansų sistemą – tą parodė nesena patirtis.

Kiek tai susiję su makro lygmens rizikos priežiūra, Komisija labai palankiai vertina grupės mintį įsteigti naują Europos įstaigą prie ECB informacijai apie visą sektoriaus riziką visose finansų srityse rinkti ir vertinti, įtraukiant Komisiją ir Europos priežiūros institucijų komitetus. Tokia įstaiga būtų labai tinkama sisteminei rizikai Europos lygmeniu nustatyti ir skelbti išpėjimus dėl rizikos. Labai svarbios būtų privalomos tolesnės veiklos ir stebėsenos priemonės ir galimybė perduoti klausimus pasauliniams ankstyvo išpėjimo mechanizmams.

Dėl atskirų bendrovių priežiūros grupė rekomendavo įsteigti Europos finansų priežiūros sistemą (EFPS). Pirmuoju etapu būtų stiprinami trys Europos priežiūros institucijų komitetai ir nacionalinės priežiūros institucijos, ir būtų nustatytos labiau suderintos priežiūros galios ir nuobaudų sistemos. Antruoju etapu komitetai būtų pertvarkyti į institucijas, kurioms būtų suteiktos tam tikros Europos lygmens užduotys, o vykdant kasdienę atskirų bendrovių priežiūrą būtų pasikliaujama priežiūros institucijų kolegijomis ir nacionalinėmis priežiūros institucijomis. Per peržiūrą, kuri bus atlikta po trejų metų, būtų svarstoma, ar EFPS nereikėtų toliau stiprinti.

Komisija pritaria grupės išvadoms, kad jau išsemtos visos teisinės komitetų veiklos galimybės, o esama komitetų struktūra nėra pakankama, kad būtų užtikrinamas ES ir valstybių narių finansinis stabilumas ir kad dabartinės struktūros neefektyvumą būtina kaip galima greičiau pašalinti. Komisija taip pat mano, kad sistema turi privalumų, jeigu joje suderinama tam tikra centralizuota Europos lygmens atsakomybė ir išlaikomas aiškus nacionalinių priežiūros institucijų, kurios yra arčiausiai kasdienės bendrovių veiklos, vaidmuo.

Komisija mano, kad reikia imtis neatidėliotinų veiksmų ir siūlo paspartinti grupės išvadų įgyvendinimą. Derinant du grupės pasiūlytus etapus, turėtų būti įmanoma greičiau pagerinti priežiūros Europoje kokybę ir darną, o tris esamus komitetus pertvarkyti į Europos finansų priežiūros sistemos institucijas. Reikėtų išnagrinėti, ar praktiškai įmanoma derinti vieną ar kelias iš šių institucijų, atsižvelgiant į tai, kad reikia užtikrinti kuo didesnę priežiūros darną ir sustiprinti bankų, draudimo ir rinkos priežiūros ekspertų veiklos nuoseklumą ir sąveiką.

Institucijoms galėtų būti suteiktos priežiūros ir galutinių sprendimų priėmimo galios, susijusios su tarpvalstybinių grupių priežiūros institucijų kolegijomis; pavesta užtikrinti nuoseklumą ir gerą patirtį nustatant bendrus aukštus standartus ir pateikiant bendrą priežiūros veiklos reikalavimų aiškinimą; ir skirtas pagrindinis vaidmuo ankstyvo išpėjimo mechanizmuose ir krizių valdyme, bendradarbiaujant su įstaiga, įsteigta bendrai priežiūrai vykdyti.

Remdamasi de Larosière grupės rekomendacijomis dabar Komisija toliau plėtos pasiūlymus dėl naujos Europos finansų priežiūros sistemos sukūrimo. Atsižvelgdama į valstybių narių, esamų komitetų, Europos Parlamento, ECB ir kitų suinteresuotųjų šalių pateiktas nuomones ir laikydamosi geresnio reglamentavimo principų, Komisija parengs pasiūlymus remdamasi poveikio vertinimais.

Kad ateityje finansų rinkos veiktų atsakingai ir patikimai, Komisija pasiūlys naują plataus užmojo reformų programą, kurioje keliama penki pagrindiniai uždaviniai.

- (1) ES nustatyti **priežiūros sistemą**, kuri leistų anksti aptikti potencialią riziką, efektyviai ją šalinti, kol ji dar nedaro poveikio, ir padėtų spręsti sudėtingas tarptautinių finansų rinkų problemas. Iki 2009 m. gegužės mėn. pabaigos Komisija pateiks **Europos finansų priežiūros paketą**, kad birželio mėn. Europos Vadovų Taryba priimtų sprendimą. Teisės aktų pakeitimai, kuriais remiantis šie pasiūlymai įsigaliotų, bus pateikti rudenį ir turėtų būti priimti laiku, kad atnaujinta priežiūros sistema 2010 m. jau veiktų. Paketą sudarys du elementai:
 - dėl makro lygmens rizikos priežiūros – priemonės, siekiant įsteigti **europinę įstaigą**, kuri prižiūrėtų **bendrą finansų sistemos** stabilumą;
 - dėl mikro lygmens rizikos priežiūros – pasiūlymai dėl **Europos finansų priežiūros sistemos** struktūros.
- (2) Užpildyti nepakankamo arba neužbaigto Europos ar nacionalinio **reguliavimo** spragas remiantis požiūriu, kad svarbiausia – saugumas. Komisija pasiūlys:
 - išsamią teisėkūros priemonę, kuria būtų nustatyti **rizikos draudimo fondų, privataus kapitalo fondų** ir kitų sistemos požiūriu svarbių rinkos dalyvių reguliavimo ir priežiūros standartai (2009 m. balandžio mėn.);
 - baltąją knygą dėl **ankstyvos intervencijos priemonių**, kad krizės būtų išvengta (2009 m. birželio mėn.);
 - remiantis **išvestinių finansinių priemonių** ir kitų sudėtingų struktūrizuotų produktų naudojimo ataskaita (2009 m. birželio mėn.), tinkamas iniciatyvas skaidrumui padidinti ir finansiniam stabilumui užtikrinti;
 - teisės aktų pasiūlymus, kuriais siekiama padidinti bankų **riziką ribojančio kapitalo** kokybę ir dydį vykdant su prekybos knyga susijusią veiklą, spręsti sudėtingą pakeitimo vertybiniais popieriais klausimą (2009 m. birželio mėn.) ir spręsti likvidumo rizikos ir per didelio įsiskolinimo lygio klausimą (2009 m. rudenį);
 - tęstinę veiksmų programą siekiant nustatyti **daug nuoseklesnes priežiūros taisykles** (pradėtiną vykdyti 2009 m.).
- (3) Siekdama užtikrinti, kad Europos **investuotojai, vartotojai ir MVĮ būtų tikri** dėl savo santaupų, galimybės gauti kreditą ir teisių finansinių produktų srityje, Komisija pateiks:
 - komunikatą dėl **mažmeninių investicinių produktų** siekiant sustiprinti rinkodaros apsauginių priemonių efektyvumą (2009 m. balandžio mėn.);
 - tolesnes priemones **bankų indėlininkų, investuotojų ir draudėjų apsaugai sustiprinti** (2009 m. rudenį);
 - **atsakingo skolinimo** ir skolinimosi priemones (2009 m. rudenį).

- (4) **Pagerinti finansų įmonių rizikos valdymą** ir suderinti **darbo užmokesčio paskatas** su tvariais veiklos rezultatais. Šiuo tikslu Komisija:
- sustiprins 2004 m. rekomendaciją dėl **direktorių atlyginimų** (2009 m. balandžio mėn.);
 - pateiks naujas rekomendacijas dėl **atlyginimo finansinių paslaugų sektoriuje** (2009 m. balandžio mėn.), įskaitant teisės aktų pasiūlymus įtraukti atlyginimo schemas į rizikos priežiūros aprėptį (2009 m. rudenį).
- (5) Užtikrinti **efektyvesnes nuobaudas** už rinkų teisės normų pažeidimus. Šiuo tikslu Komisija ketina:
- peržiūrėti **Piktnaudžiavimo rinka direktyvą** (2009 m. rudenį);
 - pateikti pasiūlymus, kaip būtų galima darniai sustiprinti **nuobaudas** ir jas geriau taikyti (2009 m. rudenį).

Komisija ragina pavasario Europos Vadovų Tarybą pritarti šiai reformai dar iki G20 aukščiausiojo lygio susitikimo Londone. Tai parodytų Europos Sąjungos norą ir išsipareigojimą imtis plataus užmojo priemonių G20 Vašingtono veiksmų planui įgyvendinti. Europos Parlamentas ir Taryba raginami teikti pirmenybę būsimiems Komisijos pasiūlymams.

3. PARAMA REALIAI EKONOMIKAI

Pasaulio ekonomiką dabar slegia pats didžiausias nuosmukis per dešimtmečius. Sparčiai sumažėjo pasaulio prekybos apimtys. Į 2008 m. pabaigą sparčiai mažėjo pramoninė gamyba. Tiek JAV, tiek Japonijos BVP akivaizdžiai sumažėjo, o Kinijos metinis augimas buvo mažiausias nuo 2001 m. – tai rodo dramatišką pasaulio prekybos nuosmukį.

ES ekonomika negalėjo išvengti šio pasaulinio nuosmukio. Dabar nuosmukis tiek euro zonoje, tiek ES ypač didelis. Itin skaudus smūgis suduotas gamybos ir statybos sektoriams; apskaičiuota, kad jų metiniai nuostoliai siekia 150 mlrd. EUR. Vien tik automobilių sektorius sumažėjo 32,3 %; dėl to prastėjo ir daugelio kitų sektorių rezultatai. ES gamybos sektoriaus eksportas į ES nepriklausančias šalis 2008 m. lapkričio–gruodžio mėn. sumažėjo 5,8 %, o prekyba ES viduje buvo 13,7% mažesnė nei pernai.

Nors manoma, kad realusis BVP 2009 m. sumažės beveik 2 %³, jis turėtų palaipsniui padidėti iki beveik ½ % 2010 m., iš dalies dėl politikos priemonių, kurių imamasi Europos ir nacionaliniais lygmenimis pagal Europos ekonomikos atkūrimo planą (EEAP), poveikio.

3.1. Europos ekonomikos atkūrimo plano įgyvendinimas

2008 m. gruodžio mėn. remiantis Komisijos pasiūlymais sutarta dėl plataus užmojo Europos ekonomikos atkūrimo plano (EEAP). Jo esmė – suderinti pastangas Europos ekonomikai suteikti neatidėliotiną fiskalinę paskatą, kartu šia investicija sustiprinti Europos ekonomiką, kad ji būtų pajėgi spręsti būsimus ilgalaikius uždavinius. Juo pripažinta, kad, nusmukus privačiai paklausai, viešųjų išlaidų vaidmuo trumpalaikiu laikotarpiu tapo dar svarbesnis.

³ Pagal Komisijos sausio mėn. prognozę.

Visas EEAP poveikis paaiškės tik per ateinančius mėnesius, tačiau pirmieji jo rezultatai, susiję tiek su paskatos apimtimi, tiek su reformų kryptimi, yra teigiami. Daugelis valstybių narių jau priėmė arba paskelbė fiskalinės paskatos priemones. 2009 ir 2010 m. įgyvendinant fiskalinę politiką teikiama parama regiono ekonomikai – 3,3 % BVP, t. y. daugiau kaip 400 mlrd. EUR – didžiulė parama ekonomikos augimui ir darbo vietų kūrimui visoje ES.

Didelė šios paramos dalis yra dėl savaiminių stabilizatorių, kurie ES itin stiprūs, veikimo. Ji taip pat teikiama iš regiono valstybių narių savo nuožiūra taikomų fiskalinių paskatų paketų, kurie sudaro 1,2 % BVP pagal EEAP, nors mastas, atsižvelgiant į valstybių narių fiskalinių manevrų galimybes, labai skiriasi. Papildomi 30 mlrd. EUR (arba 0,3 % BVP) skirti iš ES išteklių⁴. Komisija pasiūlė tikslią 5 mlrd. EUR investiciją energetinio saugumo problemai spręsti ir įdiegti spartųjį internetą kaimo bendruomenėse, taip pat papildomus išankstinius mokėjimus pagal sanglaudos politiką – iš viso 11 mlrd. EUR, iš kurių 7 mlrd. EUR skirti naujosios valstybės narės. Be to, Europos investicijų bankas (EIB) 15 mlrd. EUR padidino skolinimo galimybes MVĮ.

Daugelis priemonių, kurių imasi valstybės narės, kaip antai: parama namų ūkiams, verslui ir užimtumui, tiesioginis paklausos skatinimas viešosiomis investicijomis ir infrastruktūros modernizavimas (žr. II priede pateikiamą išsamią informaciją), tikslingai skirtos skatinti paklausą. Dauguma iš šių priemonių suderintos su ilgalaikiais uždaviniais, kurie nustatyti šalims skirtose rekomendacijose pagal Lisabonos ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo strategiją: kurti Europos žinių bazę, didinti energetinį saugumą ir prisitaikyti prie mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių technologijų ekonomikos.

Veiksmingas ir spartus šių priemonių įgyvendinimas bus ypač svarbus, kartu jį reikės papildyti verslo sąlygų gerinimo veiksmais. Pereidama prie žinių ir mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių technologijų ekonomikos, ES labai suinteresuota išlaikyti stiprią ir konkurencingą pramoninę bazę. Atsižvelgdama į sudėtingą šiuolaikinę pramoninę gamybą, masto ekonomiką ir bendrosios rinkos teikiamas diversifikacijos galimybes, pastaraisiais metais ES sukūrė horizontaliosios paramos pramonei politiką. Tai reiškia, kad tiek ES, tiek nacionaliniu lygmeniu mokslinius tyrimus ir plėtrą, inovacijas, naujas technologijas ir aplinkos technologijas bei mokymą galima finansuoti kaip paramos ir vystymosi priemones. Šias horizontaliąsias priemones galima įgyvendinti įvairiuose ES ekonomikos sektoriuose, naujausias pavyzdys – vasario 25 d.⁵ Komisijos priimta ES sistema automobilių pramonei.

Valstybės narės taip pat teikia pirmenybę MVĮ poreikiams dėl pastarųjų didelio indėlio į bendrą užimtumą ES ir yra raginamos paspartinti Smulkiojo verslo akto įgyvendinimą. Netrukus Komisija pateiks teisės akto pasiūlymą vėluojančių mokėjimų problemai veiksmingiau spręsti. Be to, reikėtų išnaudoti visas geresnio reglamentavimo, ypač mažinant administracinę naštą, galimybes.

Prie EEAP tikslų puikiai dera veiksmai, skirti didinti igūdžius, didinti investicijas į mokslinius tyrimus, remti sąlygas inovacijoms kurti, plėsti naudojimąsi sparčiuoju internetu, atnaujinti esamą transporto ir energetikos infrastruktūrą, taip pat daugiau kliaujantis viešojo ir privačiojo sektorių partnerystėmis, didinti energijos vartojimo efektyvumą ir gausinti atsinaujinančios energijos šaltinius. Šiuos veiksmus bus lengviau įgyvendinti priėmus pasiūlytus sanglaudos politikos teisės aktų pakeitimus. Valstybės narės raginamos išnaudoti visas galimybes, kurias suteikia minėtieji pakeitimai, pagrindinėms investicijoms paspartinti.

⁴ Įskaitant kelias naujas viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes.

⁵ COM (2009) 104, 2009 2 25.

Itin svarbus bus ilgalaikio krizės poveikio viešiesiems finansams supratimas ir valdymas, taip pat padarinių pensijų ir sveikatos priežiūros sistemoms valdymas. Reikėtų sugrįžti prie ilgalaikį viešųjų finansų tvarumą užtikrinančio biudžeto deficito, kai tik tą leis ekonominės sąlygos, visų pirma atsižvelgiant į būsimąsias senėjančios visuomenės išlaidas. Ilgalaikį tvarumą reikėtų užtikrinti laikantis Stabilumo ir augimo pakto.

Kai kurios valstybės narės dabar mažina savo biudžeto deficitą, kad sumažintų savo priklausomybę nuo išorės kredito srautų. Vidutinės trukmės euro zonai nepriklausančių valstybių narių mokėjimų balanso paramos priemonės sustiprintos po laiku suteiktos paramos Vengrijai ir Latvijai.

EEAP yra Lisabonos ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo strategijos dalis dabartinės krizės sąlygomis. Ji suteikia deramą neatidėliotinos paskatos ir būtinos ilgalaikės perspektyvos pusiausvyrą. Dėl to Europa turėtų išeiti iš krizės geriau pasirengusi susidoroti su sunkumais, kylančiais pasaulio ekonomikai pereinant prie mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių technologijų ekonomikos ir inovacinės veiklos.

Komisija kartu su valstybėmis narėmis atidžiai stebės vykdomų priemonių poveikį ir prieš birželio mėn. Europos Vadovų Tarybą pateiks padarytos pažangos ataskaitą.

3.2. Bendroji rinka kaip ekonomikos atkūrimo svertas

Sėkmingas Europos ekonomikos atkūrimas priklausys nuo mūsų gebėjimo kuo geriau pasinaudoti vidaus ir pasaulio rinkomis. Bendroji rinka buvo ekonominę ir socialinę gerovę ir darbo vietų kūrimą užtikrinantis veiksnys⁶. Ji teikia masto ekonomijos, didesnio našumo galimybių ir leidžia pasinaudoti ES privalumais. Ji gali būti vienu iš pagrindinių ekonomikos atkūrimo variklių, jeigu veiksmai bus atidžiai derinami Europos lygmeniu.

Padėdama koordinuoti reagavimo į krizę priemonės, Komisija užtikrino, kad nustatydamos paklausos rėmimo paramos priemonių formą valstybės narės gali visiškai pasinaudoti esamomis Bendrijos taisyklėse nustatytais lankstumo galimybėmis. Pagal pagreitiną viešųjų pirkimų procedūrą viešųjų investicijų sutartys gali būti pasirašytos per vieną mėnesį. Bankams laikantis ribojamosios skolinimo politikos, laikinoji valstybės pagalbos priemonių sistema didina įmonių galimybes gauti finansavimą. Valstybės narės gali teikti papildomą eksporto kreditų draudimą per viešuosius subjektus, kai tokio draudimo dėl finansų krizės jau nebeįmanoma gauti iš privačių subjektų.

Kartu ES reikia toliau gerinti verslo aplinką, remti mažąsias ir vidutines įmones, kurioms, panašu, teks vadovaujamasis vaidmuo atkūrus ekonomiką. Komisija neseniai pateikė pasiūlymų sumažinti apskaitos našą mikroįmonėms – dėl to verslas galės sutaupyti beveik 6 mlrd. EUR⁷, ir toliau kruopščiai vertins dėl naujų iniciatyvų tenkančią našą. Jeigu Paslaugų direktyva bus perkelta laiku, šiais metais atsiras papildomų naujos ekonominės veiklos skatinimo priemonių ir užimtumo galimybių.

Išsaugant bendrosios rinkos privalumus ir remiant tas pačias vertybes už Europos ribų mes sudarysime unikalią galimybę ES ekonomikai vėl augti. Protekcionizmas ir užsisklendimas

⁶ Vidaus rinka ES gerovę per metus padidino 2,15 % ES BVP; dėl jos nuo 1992 m. iki 2006 m. sukurta 2,75 mln. papildomų darbo vietų. Nuo 1995 m. iki 2005 m. prekyba ES viduje, palyginti su BVP, padidėjo 30 %.

⁷ COM (2009) 83, 2009 2 26.

nacionalinėse rinkose gali vesti tik link stagnacijos, gilesnio ir ilgesnio nuosmukio ir gerovės praradimo.

Valstybės narės privalo imtis priemonių krizei įveikti atsižvelgdamos į bendrosios rinkos matmenį. Dauguma, jei ne visos, valstybės narės vykdys intervencines priemones, kad paremtų ekonominę veiklą savo teritorijose krizės laikotarpiu. Protingas nacionalinių svertų panaudojimas Europos sąlygomis yra geriausias būdas užtikrinti, kad veiksmai bus efektyvūs.

Nacionalinės priemonės gali būti veiksmingiausios, jeigu valstybės narės veiks žinodamos, kad jų veiklos sritis tik nedidelė bendrosios rinkos dalis. Dirbdama su valstybėmis narėmis kaip partnerėmis, Komisija yra pasirengusi padėti valstybėms narėms nustatyti ir įgyvendinti konkrečias priemones, kuriomis skatinamas keitimasis gerąja patirtimi ir dalijimasis politikos vykdymo patirtimi. Šis derinimas gali užtikrinti, kad išorinis teigiamas poveikis būtų kuo didesnis. Be to, reikėtų keisti informaciją apie priemones, kurių imamasi, ir kartu vertinti šių priemonių poveikį. III priede pateikiamos papildomos gairės, kaip valstybėms narėms rengti ekonomikos atkūrimo priemones, kad būtų užtikrinamas jų suderinamumas su svarbiausiais Bendrijos teisės aktais.

3.3. Europos ekonomikos atnaujinimas po krizės

Neabejotina, kad šios dvilypės – ekonomikos ir finansų – krizės tikrasis poveikis didžiausias Europos namų ūkiams ir verslui. Ekonomikos atkūrimas vyks laipsniškai ir visiems dalyviams reikės sutelkti didžiausias pastangas siekiant struktūrinių reformų pagal Lisabonos strategiją spartesnio įgyvendinimo. Sutelkdami pastangas ir kuo geriau pasinaudodami savo konkurenciniu pranašumu, ypač bendrąja rinką, galime užtikrinti, kad Europa iš šio nuosmukio išeitų greičiau.

Tvirtai laikydamiesi bendrų principų ir ilgesnio laikotarpio politikos tikslų, priemonėmis, kurių imamės dabartinei krizei įveikti, paklosime pamatus sklandžiam perėjimui prie ateities Europos ekonomikos. Pirmiausia turėtume išlaikyti pastangų tempą pereinant prie mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių technologijų ekonomikos: prasidėjus pakilimui pagrindinėmis rinkomis turėtų tapti aplinką tausojančios technologijos ir produktai. Turime pradėti dirbti, kad patobulintume ekonomikos atkūrimui svarbias struktūras: bendrovės restruktūrizuos, kai kurios iš jų diversifikuos veiklą, kitos paliks rinką. Bus būtina atidžiai valdyti nacionalizuotų bendrovių perdavimą į privačią nuosavybę ir apskritai valstybės įsikišimo į ekonomiką grąžinimą į įprastesnį lygį. Bendrijos konkurencijos politika gali paremti šį svarbų procesą, jį nukreipiant atvirų, veiksmingų ir naujoviškų rezultatų link.

Be to, atnaujinant Europos struktūrinių reformų darbotvarkę reikės atsižvelgti į tai, ko iš krizės pasimokyta. Atsižvelgdama į neseniai sukauptą patirtį, Komisija ketina pradėti diskusijas dėl integruotų ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo gairių pagal Lisabonos strategiją; jomis vadovaudamosi valstybės narės ir Bendrija rengtų atitinkamas struktūrinių reformų programas.

Komisija glaudžiai bendradarbiaus su valstybėmis narėmis ir kitomis Lisabonos strategijos suinteresuotomis šalimis, kad rengiant Lisabonos strategiją po 2010 m. būtų atsižvelgta į šių diskusijų rezultatus. Šis procesas prasidės Švedijos pirmininkavimo laikotarpiu bendra atnaujintos Lisabonos strategijos peržiūra, rengiant sprendimus, kurie bus priimti 2010 m. pavasarį pirmininkaujant Ispanijai.

Visas EEAP poveikis paaiškės tik per ateinančius mėnesius, tačiau pirmieji jo rezultatai, susiję tiek su paskatos apimtimi, tiek su reformų kryptimi, yra teigiami.

- Daugelis valstybių narių jau priėmė arba paskelbė fiskalinės paskatos paketus, siekdamos bendro 1,5 % ES BVP tikslo. Atsižvelgiant į savaiminių stabilizatorių poveikį, ekonomikos atkūrimui palaikyti suteikta maždaug 33,3 % BVP fiskalinė parama. Tai daugiau negu 400 mlrd. EUR – didžiulė paskata ekonomikos augimui ir darbo vietų kūrimui.
- Dauguma priemonių, kurių imasi valstybės narės, tikslingai skirtos skatinti paklausą ir suderinamos su ilgesnės trukmės tikslais, pvz., didinti įgūdžius, didinti investicijas į inovacijas, skatinti spartųjį internetą, atnaujinti esamą transporto ir energetikos infrastruktūrą.
- Komisija užtikrina, kad rengdamos paramos priemones valstybės narės gali pasinaudoti visomis Bendrijos taisyklėmis teikiamomis lankstumo galimybėmis. Pavyzdžiui, siekdamą padėti valstybėms narėms, Komisija neseniai pateikė gaires dėl priemonių automobilių pramonei, nes būtent valstybės narės teikia šio sektoriaus restruktūrizavimo paramą.

Todėl šis paskatų paketas padės visoms valstybėms narėms gauti tiesioginės ar netiesioginės naudos iš prekių ir paslaugų užsakymų dėl bendrosios rinkos. Valstybės narės turėtų ypatingą dėmesį skirti tam, kad teigiamas poveikis bendrojoje rinkoje kuo daugiau pasklistų, nes tai buvo ir yra ES ekonominės ir socialinės gerovės ir darbo vietų kūrimo variklis.

Šiuo tikslu valstybių narių veiksmai realiai ekonomikai paremti turi būti kuriami laikantis šių principų:

- išlaikyti ES vidaus rinką **atvirą**, toliau šalinant kliūtis ir vengiant kurti naujas;
- laikantis ES taisyklių ir Sutarties principų užtikrinti, kad **nebūtų diskriminacijos** prekių ir paslaugų iš kitų valstybių narių atžvilgiu;
- intervencinėmis priemonėmis siekti **ilgesnio laikotarpio politikos tikslų**: struktūrinių pokyčių palengvinimo, ilgalaikio konkurencingumo stiprinimo ir pagrindinių uždavinių, kaip antai mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių technologijų ekonomikos kūrimas, sprendimo;
- visiškai atsižvelgiant į esminę MVI svarbą, taikyti principą „visų pirma galvokime apie mažuosius“;
- dalytis informacija ir geriausia patirtimi siekiant dėl masto ekonomijos poveikio **kuo labiau didinti bendrą teigiamą poveikį**;
- sutelkti pastangas ir nustatyti priemones, siekiant **sąveikos** su kitų valstybių narių priemonėmis. Šiuo atžvilgiu labai svarbus tvirtesnis bendradarbiavimas Europos lygmeniu;
- atsakingai išnaudoti atnaujintame Stabilumo ir augimo pakte teikiamą lankstumo galimybę siekiant kaip galima greičiau **nuo valdžios sektoriaus deficito sugrįžti prie tvarių viešųjų finansų**, kartu aktyviai sprendžiant makroekonominio disbalanso priežastis;
- laikyti bendrąją rinką **atvirą mūsų prekybos partneriams** ir laikytis tarptautinių įsipareigojimų, ypač prisiimtų PPO.

Pagal EEAP valstybės narės dabar privalo užtikrinti, kad finansinių paskatų paketus papildytų spartesnės struktūrinės reformos Lisabonos strategijos šalims skirtose rekomendacijose nurodytose srityse. Tai geriausias būdas užtikrinti, kad lėšos bus išleistos pačiu ekonomiškiausiu būdu, didinant būsimą galimą augimą ir mažiausiai kenkiant būsimai ilgalaikiai fiskalinei padėčiai. Svarbiausia sąlyga Europai – taip pat pasinaudoti dėl krizės atsivėrusioms galimybėms ir geriausiai pasirengti susidoroti su sunkumais, kylančiais naujai pasaulio ekonomikai pereinant prie mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių technologijų ekonomikos, inovacijų, IRT ir įgūdžių.

Komisija reguliariai stebės pažangą ir tinkamu laiku prieš kitą Europos Vadovų Tarybos susitikimą dėl jos pateiks ataskaitą. Atsižvelgdama į EEAP rezultatus, Komisija taip pat ketina pradėti rengti Lisabonos strategiją po 2010 m.

4. PARAMA ŽMONĖMS KRIZĖS LAIKOTARPIU

Ekonomikos lėtėjimo poveikis namų ūkiams ir darbuotojams dabar didėja. Pastaraisiais metais darbo rinka veikė puikiai, dabar padėtis sparčiai ir akivaizdžiai prastėja. Komisija prognozuoja, kad per ateinančius dvejus metus užimtumo augimas bus neigiamas. Numatoma, kad staiga išaugs nedarbas. Nors padėtis valstybėse narėse nevienoda, panašu, kad šiais metais bendras užimtumo lygis sumažės 1,6 % (arba maždaug 3,5 mln. darbo vietų), o 2010 m. nedarbas ES galėtų pasiekti 10 %.

Kai kurie pokyčiai darbo rinkoje rodo sėkmingų praeityje įvykdytų struktūrinių reformų poveikį. Nors tai turėtų palengvinti spartesnę padėties gerėjimą, kai ekonomika atsities, išlieka aišku, kad trumpuoju laikotarpiu padėtis bus labai skausminga. Skaudžiausiai ji paveiks jaunimą, pagal trumpalaikes sutartis dirbančius darbuotojus ir darbuotojus migrantus.

4.1. Nuostolių, kuriuos žmonės patiria dėl krizės, mažinimas

Dauguma šalių ėmėsi užimtumo ir socialinių priemonių, kad padėtų žmonėms ir sumažintų nuostolius, kuriuos žmonės patiria dėl krizės. Nors šias problemas spręsti pradėjo valstybės narės, Europos politika suteikia pridėtinės vertės, nes padeda joms kurti ir įgyvendinti veiksmingas atsakomąsias priemones užimtumo ir socialinės sanglaudos problemoms spręsti.

Valstybės narės dėmesį skyrė keturių plataus masto prioritetų priemonėms:

- priemonėms **esamoms darbo vietoms išlaikyti**, įskaitant trumpalaikes darbo pašalpas, sumažintas darbdavių socialinio draudimo įmokas, darbo užmokesčio subsidijas ir paramą MVĮ;
- priemonėms **sparčiai integracijai (reintegracijai) į darbo rinką užtikrinti**, įskaitant profesinį mokymą ir paramą palankių sąlygų neturintiems asmenims, pokyčius pašalpų dėl ligos ar neįgalumo sistemoje ir naujas teisės gauti bedarbio pašalpą taisykles;
- priemonėms **padėti pažeidžiamiausioms grupėms**, įskaitant minimalių pajamų arba minimalaus darbo užmokesčio lygio padidinimą, išplėstas bedarbio pašalpų mokėjimo apimtis arba pratęstą jų mokėjimo laiką, didesnes būsto ar šeimos pašalpas ir mokesčių lengvatas arba atleidimą nuo mokesčių, ir kovos su pernelyg dideliu išiskolinimu arba nuosavybės atgavimo priemonės;

- priemonėms **stiprinti socialinę apsaugą ir investuoti į socialinę ir sveikatos priežiūros infrastruktūrą**, įskaitant investicijas į gyvenamąjį būstą, ligonines, pirminę priežiūrą, ilgalaikės priežiūros infrastruktūrą ir mokyklas, taip pat veiksmus, kurie padėtų pensijų fondams vykdyti ilgalaikius įsipareigojimus.

Krizės poveikis užimtumui, jos socialinis poveikis dar tik dabar atsiskleidžia ir jis yra didesnis negu tikėtasi, kai buvo imtasi daugumos pradinių priemonių. Todėl reikia didinti pastangas visuose lygmenyse, kad būtų sprendžiama nedarbo problema, o socialinės pagalbos, sveikatos priežiūros ir visuomenės sveikatos sistemos būtų pritaikomos ir modernizuojamos. Pajamų rėmimas kartu su aktyviomis priemonėmis paskatins paklausą, palengvins grįžimą į darbą ir padės išvengti socialinės atskirties.

Siekiant paremti valstybių narių pastangas įveikti krizę ir įgyvendinti ekonomikos atkūrimo priemones, stiprinamos esamos finansinės priemonės. Atnaujintas **Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondas**⁸ sudarys galimybes juo greitai pasinaudoti siekiant paremti darbuotojus, kurie prarado daug darbo vietų, ir jų bendruomenes.

Pagal esamas **Europos socialinio fondo (ESF)** programas kasmet parama teikiama 9 mln. darbuotojų; per ESF vien tik 2009 m. galima gauti 10,8 mlrd. EUR dotacijų. Fondas gali reaguoti į krizės sukeltus poreikius, pvz., gerinti darbo paklausos ir pasiūlos atitikimą, remti bendras socialinių partnerių iniciatyvas, skatinti socialines inovacijas ir užimtumo partnerystes arba stiprinti viešąsias įdarbinimo tarnybas. ESF⁹ taisyklių supaprastinimas leis nedelsiant padidinti išankstinius mokėjimus (1,8 mlrd. EUR). Visais atvejais, kai reikia pritaikyti ESF programavimą prie krizės sukeltų poreikių, Komisija užtikrins, kad pakeitimai programose būtų užbaigti per trumpiausią įmanomą laiką.

Nors tolesnes priemones užimtumui paremti turės rengti valstybės narės, bendradarbiaudamos su socialiniais partneriais, atsižvelgdamos į konkrečias ekonomines sąlygas ir darbo rinkos padėtį, svarbu, kad jos derėtų su ilgalaikių struktūrinių reformų reikmėmis. Priemonės turėtų palengvinti ilgalaikį labiausiai paveiktų sektorių restruktūrizavimo procesą, stiprinti jų konkurencingumą ir žmogiškąjį kapitalą. Jos taip pat turėtų padėti spręsti pagrindines ilgalaikes problemas, kaip antai demografinio senėjimo poveikį darbo pasiūlai, ir padėti pasinaudoti mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių technologijų ekonomikos galimybėmis.

Siekdama kuo didesnio teigiamo išorinio poveikio ir geriau kartu šalinti precedento neturinčias krizės sukeltas problemas, Komisija skatins valstybes nares mokytis vienos iš kitų ir keistis gerąja patirtimi.

Valstybėms narėms nustatant tinkamas ir veiksmingas priemones gali padėti šie **elementai**.

- **Išsaugoti žmonių užimtumą**, visų pirma teikiant finansinę paramą laikinai lankstaus darbo laiko tvarkai. Laikinas darbo laiko sureguliuojimas (trumpesnis darbo laikas) atsižvelgiant į gamybos poreikius gali būti svarbus darbo sąnaudų lankstumo šaltinis. Priemonės prieš masinį atleidimą iš darbo gali padėti sušvelninti krizės socialinį poveikį, įmonėms sutaupyti daug lėšų atleidimo iš darbo ir samdymo (grąžinimo į darbą) sąnaudoms padengti ir neleisti joms prarasti savojo žmogiškojo kapitalo. Tam reikia priemonių, kurios derėtų su gebėjimo įdarbinti parama ir pagalba žmonėms susirasti naują

⁸ COM (2008) 867, 2009 12 16.

⁹ COM (2008) 813, 2008 11 26.

darbą, galių suteikimu darbuotojams pasinaudoti naujomis galimybėmis, kurios atsiras sulaukus ekonomikos pakilimo. Šias priemones būtina derinti, kad būtų išvengta neigiamo išorinio poveikio kitose valstybėse narėse.

- **Stiprinti aktyvinimą ir užtikrinti tinkamą pajamų rėmimą** tiems, kuriuos ekonomikos sulėtėjimas paveikė labiausiai, o remiantis darbo rinkos lankstumo ir užimtumo garantijų pusiausvyros principu panaudoti visas socialinės apsaugos išmokų teikiamas galimybes. Tose šalyse, kuriose nedarbo draudimo trukmė griežtai ribojama, reikėtų apsvarstyti galimybę laikinai išplėsti jo taikymo sritį ir (arba) sustiprinti nuostatas dėl mažiausių draudžiamų pajamų. Reikėtų išlaikyti paskatas sugrįžti į darbą, o pažeidžiamiausias grupes remti pagal aktyvios įtraukties strategiją.
- **Investuoti į perkvalifikavimą ir įgūdžių lavinimą**, visų pirma laikinųjų bedarbių, taip pat tuose sektoriuose, kuriuose padėtis blogėja. Pirmenybė turėtų būti teikiama tiksliniam mokymui atsižvelgiant į darbo rinkos poreikius ateityje, pavyzdžiui, aplinką tausojančias darbo vietas. Todėl reikėtų skatinti numatyti, kokių įgūdžių reikės ateityje. Įdarbinimo tarnybos turėtų būti stiprinamos, kad galėtų susidoroti su didėjančiu nedarbu.
- **Tiesioginio finansų krizės poveikio asmenims mažinimas imantis specialių priemonių**, kuriomis apsaugoma nuo pernelyg didelio išsiskolinimo ir išlaikoma galimybė pasinaudoti finansinėmis paslaugomis. Šalims, kurių pensijų sistemos didele dalimi pagrįstos išankstinio finansavimo schemomis, bus labai svarbu atkurti pensijų fondus, kad būtų apsaugotos dabartinės ir būsimos pensininkų pajamos.
- Naujų galimybių gali suteikti **laisvo darbuotojų judėjimo užtikrinimas** bendrojoje rinkoje. Jis gali padėti spręsti užsitęsusio įgūdžių ir darbo rinkos poreikių neatitikimo problemą netgi nuosmukio laikotarpiu. Atsižvelgiant į šias aplinkybes, Direktyva dėl komandiruojamų darbuotojų lengvinamas laisvas darbuotojų judėjimas pagal tarpvalstybinio paslaugų teikimo nuostatas kartu veiksmingai apsisaugant nuo socialinio dempingo. Komisija bendradarbiaus su valstybėmis narėmis ir socialiniais partneriais siekdama bendro direktyvos išaiškinimo, kad jos praktinis taikymas, visų pirma valstybių narių administracinis bendradarbiavimas, būtų toks, kaip numatyta.
- **Paramos priemonių**, kaip antai su darbo užmokesčiu nesusijusių sąnaudų žemos kvalifikacijos darbuotojams mažinimo numatymas. Nustatant darbo užmokesčio kitimo ir fiskalines priemones reikėtų atsižvelgti į kiekvienos valstybės narės konkurencinę padėtį ir našumo didėjimą.
- Pakankama parama **jaunimo nedarbo** ir anksti mokyklą paliekančių mokinių problemai spręsti. Ilgalaikių padarinių gali sukelti nesimokant ar nedirbant praleistas laikas jaunystėje. Valstybės narės turėtų pasirengti **švietimo ir mokymo** paklausos padidėjimui, nes dėl didesnių sunkumų užsitikrinti darbą esami studentai mokysis toliau, o atleisti darbuotojai sieks persikvalifikuoti. Todėl jau dabar galima numatyti būsimą darbo rinkos augimą, pvz., aplinką tausojančių darbo vietų srityje.
- Priemonių, kuriomis siekiama peržiūrėti užimtumo apsaugos teisės aktus pagal **darbo rinkos lankstumo ir užimtumo garantijų pusiausvyros principą** apimant visus jo komponentus, kad būtų sumažintas darbo rinkos susiskaidymas ir padidintas jos veikimas, integravimas.

4.2. Aukščiausiojo lygio susitikimas užimtumo Europoje klausimais

Europinis požiūris gali padidinti valstybių narių pastangų vertę sprendžiant užimtumo problemą ir kartu siekiant išvengti iškraipomojo poveikio. Gegužės mėn. Europos aukščiausiojo lygio susitikimas užimtumo klausimais bus galimybė įvertinti kintančią padėtį ir susitarti dėl tolesnių konkrečių priemonių. Jis bus rengiamas kartu su socialiniais partneriais ir remiantis per praėjusius metus pasiekta pažanga dėl atnaujintos socialinės darbotvarkės.

Aukščiausiojo lygio susitikimas turėtų padėti siekti trijų tikslų:

- turėtų padėti paspartinti ekonomikos atkūrimą ir, dėmesį sutelkus į struktūrinę reformą, sukurti lankstesnes, saugesnes ir įtraukesnes darbo rinkas;
- turėtų padėti susitarti dėl suderinto požiūrio, kad būtų mažinamas krizės socialinis poveikis;
- turėtų padėti su socialiniais partneriais ir suinteresuotosiomis šalimis pasiekti naują bendrą sutarimą dėl socialinės politikos modernizavimo būdų, kad ji būtų naudinga ir darbuotojams, ir darbdaviams.

Ypatingas dėmesys galėtų būti skiriamas kovos su nedarbu priemonėms, pabrėžiant jaunesnių ir labiau pažeidžiamų darbuotojų integraciją į darbo rinką. Aukščiausiojo lygio susitikime turėtų būti svarstoma, kaip ES politika galėtų būti labiau remiamos valstybių narių pastangos, visų pirma sprendžiant darbo rinkų struktūrinių trūkumų problemą pagal Lisabonos ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo strategijoje pateiktas rekomendacijas.

Aukščiausiojo lygio susitikimas bus rengiamas kartu su socialiniais partneriais ir konsultuojantis su visomis suinteresuotosiomis šalimis. Siekdama surinkti nuomones dėl temų ir galimų aukščiausiojo lygio susitikimo rezultatų, Komisija keliose valstybėse narėse surengs seminarų ciklą, kad draugėn suburtų Europos Parlamentą, socialinius partnerius, NVO ir pilietinę visuomenę. Tai papildys dabar vykstančius Komisijos, valstybių narių ir socialinių partnerių nuomonių mainus palaikant Europos socialinį dialogą. Plataus masto atviras parengiamasis procesas turėtų pakloti patikimą pagrindą plataus užmojo bendram sutarimui dėl konkrečių rezultatų gegužės mėn. pasiekti.

5. VISUOTINIO EKONOMIKOS ATSIGAVIMO RĖMIMAS. EUROPOS INDĖLIS Į G20 AUKŠČIAUSIOJO LYGIO SUSITIKIMĄ

Tai visuotinė krizė. Tai, kad šoko mastas ir greitis vienoje sistemos požiūriu svarbioje finansų rinkoje netrukus paveikė finansų sistemą ir greitai išplito realioje ekonomikoje visame pasaulyje, parodė kaip viskas pasaulyje dabar tarpusavyje susiję.

ES atlieka vadovaujamąjį vaidmenį siekdama, kad būtų pripažinta, jog reikia visuotinių sprendimų. Laikantis ES iniciatyvos 2008 m. lapkričio mėn. įvykusiame G20 aukščiausiojo lygio susitikime Vašingtone susitarta dėl veiksmų plano, kuriuo siekiama atnaujinti tarptautinę finansų struktūrą, kad, atsižvelgiant į globalizacijos kuriamą tikrovę, ji taptų šiuolaikiška.

ES privalo ir toliau kalbėti vienu balsu balandžio 2 d. Londone vyksiančiame G20 aukščiausiojo lygio susitikime. Turint omenyje ilgalaikę sėkmingą regioninės rinkos integracijos patirtį ir veiksmingą institucijų kūrimą, galime būti stiprus ir įtakingas partneris dirbant šį darbą.

Vykstant plataus užmojo Europos finansų rinkų reformoms, Europos ekonomikos atkūrimo plano įgyvendinimas išibėgėja, taigi Europos Sąjungos padėtis ypač paranki, kad būtų imtasi iniciatyvos teikti konkrečius pasiūlymus, kurie gali duoti veiksmingų rezultatų pasauliniu mastu.

Šios pastangos turėtų būti suderintos su poreikiu rasti visuotinių sprendimų klimato kaitos srityje. Perėjimas prie mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių technologijų ekonomikos turėtų atverti naujas augimo galimybes ne tik Europoje, bet ir visame pasaulyje. Aukščiausiojo lygio susitikime Londone reikėtų dar kartą patvirtinti įsipareigojimą remti plataus užmojo JT klimato kaitos derybų, įvyksiančių Kopenhagoje 2009 m. gruodžio mėn., rezultatus.

Taip pat turėtume užtikrinti, kad aukščiausiojo lygio susitikime Londone būtų aiškiai pasakyta, jog pasaulio rinkas būtina išlaikyti atviras. Nors pasauliniu mastu pripažįstama, kad praeityje protekcionizmo politikos taikymas nuosmukio metu buvo pražūtingas, šalies viduje daromas spaudimas taikyti ribojamąsias priemones gali būti stiprus. Siekiant apsisaugoti nuo tokių grėsmių labai svarbus nedviprasmiškas pareiškimas.

Krizės poveikį taip pat jaučia ES kandidatės ir kaimyninės šalys. Komisija ir toliau laikosi įsipareigojimo bendradarbiauti su Europos ir tarptautinėmis finansų įstaigomis, kad paremtų šių šalių ekonominį stabilumą ir vystymąsi. Komisija palankiai vertina veiksmų planą, kurį parengė Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas (ERPB), EIB ir Pasaulio bankas ir pagal kurį pagalba teikiama kai kurių Vidurio ir Rytų Europos šalių ekonomikai: bankams stiprinti ir skolinimo veiklai paremti.

Galiausiai atsižvelgiant į pasaulinės krizės didelio masto poveikį, o dėl jo – besivystančių šalių ekonomikos sulėtėjimą, privalome laikytis savo įsipareigojimo padėti joms krizės laikotarpiu išbristi iš skurdo ir sugrįžti į tvariojo augimo kelią. Tokių šalių rėmimas siekiant Tūkstantmečio vystymosi tikslų labai svarbus visuotiniam ekonomikos atkūrimui tvariosios atviros ekonomikos sąlygomis.

ES privalo laikytis savo oficialiosios vystymosi pagalbos (OVP) įsipareigojimų, kad ši pagalba kartu su kitomis turimomis priemonėmis galėtų būti panaudota augimui, investicijoms, prekybai ir darbo vietų kūrimui skatinti. Remdamasi kitos sudėties Komisijos, valstybių narių vykdoma veikla ir EIB priemonėmis, ES turėtų sutelkti dėmesį į veiklą, pvz., žemės ūkį, klimato kaitą ir infrastruktūrą, kur galima pasiekti tiesioginio priešciklinio poveikio. Šios pastangos turėtų būti suderintos su tvirta besivystančių šalių atsakomybe užtikrinti gerą makroekonominį ir fiskalinį valdymą.

Londono aukščiausiojo lygio susitikime, atsižvelgdama į priimamus vidaus sprendimus, ES turėtų paremti susitarimą dėl visapusių konkrečių rezultatų. Aukščiausiojo lygio susitikime turėtų būti priimti tvirti įsipareigojimai **tobulinti visuotinę finansų ir reguliavimo sistemą**, kad visi susiję dalyviai ir priemonės būtų tinkamai reguliuojami ir prižiūrimi:

- **didinant skaidrumą ir atsakomybę**: bankų riziką ribojančios taisyklės ir apskaitos standartai turėtų būti tobulinami, kad būtų sukurti priešcikliniai mechanizmai ir tinkamai sprendžiami tikrosios vertės klausimai. Bankų kapitalo poreikiai turėtų geriau parodyti likvidumo riziką ir suderinti pakeitimo vertybiniais popieriais paskatas. Reikėtų tobulinti Tarptautinių apskaitos standartų valdybos valdymo struktūras;
- **stiprinant patikimą reguliavimą**: reguliavimo ir priežiūros, ypač Bazelio komiteto rizikos ribojimo standartų, taikymo sritis turėtų būti išplėsta ir apimti visus susijusius

sistemos dalyvius – rizikos draudimo fondus, privataus akcinio kapitalo ir kitas nereguliuojamas kredito įstaigas. Kredito reitingų agentūroms turėtų būti taikomi griežti reikalavimai, kad būtų užtikrinama reitingų kokybė ir skaidrumas, o agentūrų nevaržytų interesų konfliktai. Atlyginimo politika turėtų būti iš naujo suderinta taip, kad būtų išvengta trumpalaikės pernelyg didelės rizikos, ir būtų prižiūrima;

- **remiant sąžiningumą finansų rinkose:** turėtų būti sudarytas nebendradarbiaujančių jurisdikcijų sąrašas ir kartu parengtos bendros priemonės, kurias būtų galima panaudoti prieš jas priežiūros, kovos su pinigų plovimu, terorizmo finansavimu ir apmokestinimo srityse. Bankai turėtų būti atgrasomi nuo operacijų lengvatinių mokesčių centruose¹⁰ didinant rizikos ribojimo reikalavimus ir griežtinant skaidrumo taisykles. Pasauliniu mastu turėtų būti suderintos tarpininkų laikomų vertybinių popierių laikymo ir perdavimo taisyklės;
- **stiprinant tarptautinę priežiūros institucijų bendradarbiavimą:** turėtų būti įsteigtos pasaulinės priežiūros institucijų kolegijos, o siekiant jų veiksmingumo, joms turėtų būti suteiktos būtinos galios. Priežiūros institucijos turėtų keistis gera patirtimi ir remti pasaulinį praktikos vienodinimą;
- **Finansų stabilumo forumas (FSF)** turėtų būti išplėstas dar iki balandžio 2 d. aukščiausiojo lygio susitikimo, kad į jo veiklą įsiliėtų visos pagrindinės besiformuojančios ekonomikos šalys ir Europos Komisija;
- **reformuojant tarptautinių finansų įstaigų valdymą:** aukščiausiojo lygio susitikime Londone reikėtų susitarti dėl tolesnių Tarptautinio valiutos fondo (TVF) ir Pasaulio banko valdymo reformų tvarkaraščio. Reikėtų peržiūrėti skyrimo į aukščiausius šių institucijų postus sistemą;
- **stiprinant TVF:** valstybės narės turėtų pateikti bendrą įnašą siekiant laikinai padvigubinti TVF išteklius. TVF turėtų stiprinti vykdomą priežiūrą kartu didindamas finansų sektoriaus klausimų aprėptį, stiprindamas abipusę priežiūrą ir užtikrindamas daugiašales konsultacijas, įskaitant tvarkingą pasaulio ekonomikos disbalanso šalinimą. Reikėtų stiprinti bendradarbiavimą su FSF ir sukurti veiksmingus bendrus ankstyvo įspėjimo mechanizmus. FSF narius ir kitas sistema susijusias šalis TVF turėtų reguliariai vertinti, o nustatyti trūkumai turėtų papildyti ankstyvo įspėjimo mechanizmą. Taip pat reikėtų reformuoti vidaus procedūras ir užtikrinti, kad pagrindinės TVF priežiūros išvados būtų pateiktos tarptautinei monetarinių ir finansinių klausimų tarybai;
- **plėtojant Pasaulio banką ir regioninius plėtros bankus:** bankai turėtų turimas priemones įgyvendinti lanksčiai siekdami iš anksto išmokėti pagalbos lėšas ir taip sumažinti krizės poveikį, ypač pažeidžiamiems žmonėms. Jų veiklai būtina užtikrinti atitinkamą finansavimą.

Aukščiausiojo lygio susitikimas turėtų paremti **subalansuotą pasaulio rinkų augimą:**

- **visuotinį ekonomikos atsigavimą paspartindamas nuolatinį tarptautinių fiskalinių priemonių ir jų poveikio derinimą.** ES atlieka savo darbą siekiant atkurti augimą pasaulio mastu. Tarptautiniu bendradarbiavimu reikėtų užtikrinti, kad esamos fiskalinės priemonės

¹⁰ Komisija netrukus pateiks pasiūlymą dėl keitimosi informacija mokesčių klausimais ES ir su trečiosiomis šalimis ir dėl skaidrumo šiais klausimais.

būtų suderintos su ilgalaikiu fiskaliniu tvarumu. Be to, jomis turi būti išlaikytas pakankamas investicijų į ilgalaikę politiką, pvz., inovacijas, švietimą, energijos vartojimo efektyvumą ir mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių technologijų ekonomiką, lygis. Kai tik ekonomika atsigaus, reikės garantuoti tvarkingą ir suderintą makroekonominių paskatų atsisakymą;

- **remdamas atvirą prekybą** kaip fiskalinę paskatą papildančią priemonę. G20 šalys turėtų siekti tolesnio pasaulio rinkų atvėrimo. Dohos derybų raundo preliminaros išvados, remiantis esamais derybų teksta, dėl žemės ūkio ir pramoninių prekių yra labai svarbios. Aukščiausiojo lygio susitikimas Londone turėtų dar kartą patvirtinti tvirtą bendrą poziciją prieš protekcionizmą laikantis įsipareigojimo kol kas nieko nekeisti, kaip susitarta Vašingtone, ir veiksmingo PPO sukurto stebėsenos mechanizmo. G20 partnerės turėtų kolektyviai pareikšti, kad yra pasiryžusios įgyvendinti šį įsipareigojimą aukščiausiu politiniu lygmeniu;
- įgyvendindamas **daugiašales iniciatyvas dėl prekybos finansų**, nes tai padėtų sustiprinti Pasaulio banko grupės ir kitų susijusių daugiašalių vystymosi agentūrų pastangas plėsti savo prekybos finansavimo veiklą;
- **remdamas visuotinį vystymąsi** kaip vieną iš būdų įveikti pasaulinę krizę ir vieną iš taikos ir stabilumo visame pasaulyje ramsčių. Aukščiausiojo lygio susitikime Londone reikėtų dar kartą patvirtinti įsipareigojimą remti besivystančių šalių pastangas skatinti augimą ir kovoti su skurdu, ypač siekiant Tūkstantmečio vystymosi tikslų rezultatų. Siekiant aktyvaus besivystančių šalių dalyvavimo pasaulio prekyboje, G20 turėtų vykdyti savo įsipareigojimus teikti pagalbą prekybai ir galimybes mažiausiai išsivysčiusioms šalims patekti į jų rinkas be muitų ir be kvotų.

6. IŠVADA

Šiame komunikate parodoma, kaip Europos Sąjunga, pasiremdama priemonėmis, kurios jau įgyvendinamos, galėtų įveikti finansų ir ekonomikos krizę. ES dabar žengia į naują Ekonomikos atkūrimo plano įgyvendinimo etapą, per kurį reikia veiksmingai derinti priemones, kurių imamasi, kad būtų užtikrintas kuo geriausias jų poveikis ir pagalba visos Europos verslui, namų ūkiams ir bendruomenėms. Šiame komunikate atsižvelgta į 2009 m. kovo 1 d. įvykusias valstybių ir vyriausybių vadovų diskusijas ir pabrėžiama, kad kelias į ekonomikos atkūrimą bus lengvesnis, jeigu priemonės, kurių imasi viena valstybė narė, būtų parengtos taip, kad padėtų pakilti kitų narių ekonomai. Dėl veiksmingo derinimo bendroji rinka taptų išeities tašku ekonomikai atkurti.

Komisija ragina pavasario Europos Vadovų Tarybą:

- susitarti dėl naujo finansų sektoriaus reformos priemonių paketo poreikio, taip pat dėl naujos ES finansų sektoriaus priežiūros sistemos, remiantis de Larosière grupės darbu, ir, atsižvelgiant į vėlesnius Komisijos pasiūlymus, birželio mėn. Europos Vadovų Taryboje nuspręsti dėl pagrindinių šios naujos sistemos elementų, ir paraginti Tarybą bei Europos Parlamentą pirmenybę teikti finansinių paslaugų reglamentavimo pasiūlymų, kuriuos Komisija pateiks per ateinančius mėnesius, priėmimui,

- paraginti valstybes nares imtis reikiamų priemonių ilgalaikiam finansiniam stabilumui užtikrinti, kai tik tą leis ekonominės sąlygos, pagal atnaujintą Stabilumo ir augimo paketą,
- paraginti valstybes nares paspartinti savo nacionalinių ekonomikos atkūrimo planų ir struktūrinių reformų įgyvendinimą,
- paraginti valstybes nares taikyti bendrus principus, nustatytus 3.2 dalyje, nustatant ir įgyvendinant priemones realiai ekonomikai stiprinti,
- paraginti valstybes nares veiksmingai remti žmones krizės laikotarpiu remiantis šiame komunikate išdėstytų priemonių elementais,
- pradėti rengtis gegužės mėn. Europos aukščiausiojo lygio susitikimui užimtumo klausimais,
- patvirtinti bendrą Europos poziciją G20 aukščiausiojo lygio susitikime Londone.